

Romano hangos

10.

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 12 • ČÍSLO 14 • VYŠLO 6. ZÁŘÍ 2010

zprávy

BRATISLAVA – Muž se samopalem v pondělí 30. srpna vyvraždil celou částečně romskou rodinu na okraji Bratislavy. Zemřelo osm lidí. Muž měl mít údajně spory s romskou rodinou a v náhlém afektu ji celou postřílel včetně dětí. Rasový motiv vraždy není vyloučen.

PRAHA – „Za nelegální práci musí hrozit vězení,“ říká ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek. Chce tím omezit zneužívání sociálních dávek a práci na černo. Při jednom zjištění by to mělo znamenat trest až šest měsíců podmíněně či vysokou pokutu. Podobná opatření mají postihovat rodiče, kteří nepošílají děti do školy. Posuzuje se, zda rodiče mají mít právo omlouvat své děti pro nemoc. Kontroly mají probíhat v terénu a i v domácnostech.

NOVÝ BOR – Bez dodávek pitné vody zůstává už více než týden dvacet členů romských rodin domu v Nemocniční ulici na Českolipsku. Vodu nechal odpojit nový majitel, který odkoupil dům v dezolátním stavu od města. Požadavky Romů směřované městu byly odmítnuty, protože nájemníci dluží na nájemch a energiích. Romové v takovém přístupu vidí snahu vystřadit je z města. Romové v zimě pracovali na odklizení sněhu a podle svých tvrzení dluhy zaplatili.

PRAHA – Michael Kocáb končí ve funkci vládního zmocněnce pro lidská práva. Informace nebyly jednoznačné a připouští určité nedorozumění mezi premiérem a Kocábem. I to svědčí o mimořádně složité situaci panující mezi nevládním sektorem, který kritizuje omezování agendy lidských práv, a premiérem. Není pochyb, bude po jeho. On má sílu a moc, „my“ pravdu, doufám. (www.romea.cz, kh)

Táborová miss z Pohořan se jmenuje Sandra

POHOŘANY – Jeden z dalších letních táborů se uskutečnil ve spolupráci s Moravskoslezským krajem a Radou vlády ČR. Jako obvykle se konal v Pohořanech u Olomouce, tentokrát však díky podpoře výše uvedených donátorů mohl trvat celých deset dní.

Terénní sociální pracovníci již začátkem prázdnin informovali rodiny o možnosti poslat děti na letní tábor, pořádaný místní rýmařovskou pobočkou SRNM. Jakmile se informace rozšířily, ozvala se první desítka vážných zájemců.

Pro některé rodiny se opět objevila překážka v podobě poplatku praktickému lékaři za potvrzení o zdravotní způsobilosti dítěte. Ten dnes činí 100 až 150 Kč za dítě. Tedy pokud v jsou v jedné rodině např. čtyři děti, musí rodina za potvrzení vydat v tom lepším případě 400 Kč.

Letní tábor se letos obzvlášť vydařil. Přijelo na něj 25 dětí převážně ze sociálně slabých rodin. Konaly se besedy o patologických je-

vech, vedené zdravotní sestrou, která byla po celou dobu připravena dětem pomoci v případě úrazu či zranění. To se nám naštěstí vyhnulo. Na programu byly také vycházky do okolní přírody, děti a mládež měly možnost poznat „lesní dary“. Nejvíce je však oblíbená procházka na skalku, kde se nachází nedotčená příroda se skalami.

Na začátku se děti rozdělily do dvou skupin. První skupina si vytvořila název Pupava, druhá si říkala Pučani. Obě skupiny měly svůj pokřik a vlajku, která je reprezentovala. Po celou dobu mezi sebou obě družstva navzájem soutěžila, konaly se např. soutěže ve vybíjení, fotbalu a voljebalu.

Spoustu zajímavostí přinesl olympijský den, kde se pořádaly závody v běhu, trojskoku a hodu do dálky. Stejně tak se konaly vědomostní soutěže. Od dětí jsme se dozvěděli novinky! Mezi družstvy se rozpoutala hádka v momentě, kdy padla otázka: Kdy začala první světová

válka? Instruktoři byly zděšeni, když se dozvěděli, že začala roku 1998 atd. Nakonec jsme však všechno opravili. Ale přece jen v některých případech však děti opravdu perlyly.

Díky dotaci od Rady vlády ČR byly v programu také dva výlety. První směřoval do olomoucké zoo, kde se někteří ocitli poprvé. Druhý výlet podnikli kluci a děvčata na minigolf. Dozvěděli se zásady správného držení hole a odpalu golfového míčku. Někteří z nich by mohli hrát i profesionálně. Po golfu poznávali historické památky Olomouce.

Na poslední dny tábora jsme připravili dvě stezky odvahy, nejzajímavější byla do blízkého lesa nedaleko naší ubytovny. Děvčata byla přivázána ke stromu, zlobivé kluky odnesli čerti. Ti nejstatečnější táborníci projevili odvahu a vydali se sami po vyznačené cestičce za pokladem.

Pokračování na str. 2

z obsahu

Folklor, co nemá hranice

Sestry Kačovy byly u toho

strana 3

Karel Holomek o Francii

Je Sarkozy doopravdy rasista?

strana 3

Romové čeští a „cizí“

Anketa – jak je to tam a tady

strana 4, 5

Šimáček versus Kováč

Jak vypadají konkurzy do Agentury

strana 6

Kreslíř Ján Oláh-Šíro

Obrázky, co probouzí fantazii

strana 7

I. Šaray, Z. Koblášová

Hledají práci. Nevíte o něčem?

strana 8

Daniel Klempár: Francie, to je pro mě víno, ženy, muzika

Chtěla bych vám představit romského talentovaného kluka, kterého možná znáte. Daniel Klempár ze Slovenska. Už od útlého věku ho lákala hra na housle. Pochází z muzikantské rodiny. Vystudoval Janáčkovu konzervatoř v Ostravě a nyní se připravuje na studium v Praze. Jde za svým snem a cílem, což je hudba. Když začne hrát, zapomíná na všechno. Už první tón jeho houslí vás dostane a plujete s ním. Strávil nedávno několik dní ve Francii, kde koncertoval. Jak sám říká, možná by tam i žil.

Zdravím tě, Danieli. Prozrad' nám, kdo ti dal tuhle možnost či

nabídku, abys zahrál lidem ve Francii?

Nabídku jsem dostal přes jednoho skvělého kamaráda, který mi to zprostředkoval a který v tomto orchestru sám působí jako houslista. Takže šlo vlastně o jeho doporučení.

Váhal jsi, nebo jsi prostě hned věděl, že pojeděš a byla to pro tebe jasná volba?

Jasná volba. Rád poznávám lidi z hudebního světa, navíc nová země, jiná kultura, kterou jsem mohl poznat a ještě k tomu jsem tam dělal to, co zbožňuju...

Jaká byla cesta?

Cesta? Úmorná, dlouhá. Ale také se tam vyskytly hezké chvíle.

Čeho sis všiml na lidech ve Francii? Nebo se raději zeptám, jak bys ohodnotil jejich způsob života? Dokázal bys tam žít?

Určitě mě zaujal jejich styl života, není tak hektický jako tady. Mám pocit, že ti lidi tam žijí úplně naplno a užívají si každou chvíli života... Ano, dokázal bych tam strávit delší čas.

Co nám povíš o koncertě? Jaké z toho máš vzpomínky, co atmosféra a publikum?

Na koncert mám krásné vzpomínky.

V publiku bylo víc než 4 000 lidí, takže mě to nutilo podat co nejlepší výkon. Myslím, že lidi ve Francii zbožňují vážnou hudbu a mají k ní vřelejší vztah než dejme tomu v České republice. Ovace byly dlouhé, museli jsme přidávat, takže se jim to líbilo...

No a jaké tam bylo víno a ženy?

Řeknu to takhle: člověk, který už něco v životě prožil tak si ve Francii užije také víno i ženy... Byla by chyba si to neužít, zvlášť když se k tomu ještě člověk učí a pochyťává jinou řeč. Francouzština je krásná.

Ptala se Veronika Kačová

Pokračování na str. 5

zaznamenalí jsme

PAŘÍŽ – V souvislosti s deportacemi některých Romů z Francie informujeme o jejich skutečných počtech. Celkový počet Romů ve Francii se odhaduje na 400 000 až 600 000 osob. Z nich 95 % jsou francouzští občané, nazývaní „kočovníci“, ale i Gitans, Tziganes, Manouches nebo Yéniches. Romů, přicházejících nyní z Rumunska a Bulharska, je asi 12–15 000, tedy snad 2,5 % z celkového počtu Romů.

PAŘÍŽ – Schůzka ministrů vnitra Evropské unie k tématu vyhošťování Romů z Francie začala 6. září v Paříži. Prezident Sarkomy pozval jen „velké státy“. Řada členských zemí přizvána nebyla, ani Rumunsko, Bulharsko stejně jako ČR.

PRAHA – Ředitel Agentury pro sociální začleňování prezentuje na svém webu (www.socialni-zaclenovani.cz) výsledky práce za srpen. V programovém prohlášení vlády je Agentura zmíněna jako jeden z prostředků, kterým bude zabezpečováno sociální začleňování handicapovaných ve společnosti. Bude tedy nadále existovat. Agentura vytvořila pracovní skupiny na dopracování Strategie boje proti sociálnímu vyčleňování, které snad koncem roku vláda schválí jako směrodatnou směrnici.

BRNO, PRAHA – Něco z romských kruhů: Ivan Veselý ze sdružení Děno se dožaduje audience u premiéra Nečase. Zdůvodňuje to špatnou funkcí Agentury, Rady pro záležitosti Romů (nedávno byl ještě jejím místopředsedou) a úřadu vládního zmocněnce pro lidská práva. Říká, že mluví za „mnoho Romů“.

Audienční u premiéra si vyžádal rovněž Karel Holomek. Ten k tomu byl ovšem vyzván širším kolektivem lidí z terénu i z úřadu vládního zmocněnce. Jeho důvod však spočívá ve výhradách proti poradci premiéra Romanu Jochovi, jehož názor pokládá už za hranici toho, co je možno ve funkční demokracii ještě přijmout. Současné sdílí s mnoha dalšími lidmi obavu, aby Ivan Veselý neposkytl premiérovi informace, které nemusí být objektivní. Pořád tu platí ono známé: „Zvaž, co děláš a komu to slouží!“

Pořád není jasné, kdo bude vládním zmocněncem pro lidská práva po Michaelu Kocábovi. Stojí za to se k této věci vyjadřovat veřejně, protože nebezpečí zužování agendy lidských práv je současným trendem vlády.

(www.romea.cz, kh)

S Dromem do zoo i do pravěku

BRNO – V srpnu prožily děti a mládež, navštěvující prostory brněnského sdružení Drom spoustu dobrodružství a zábavy. Pracovnice Drom pro ně v rámci příměstského tábora připravily pestrý program.

Menší děti se vydaly na cestu do pravěku, prostřednictvím her v přírodě poznávaly způsoby života typické pro tuto dobu. Navštívily také brněnské zoo, kde se učily poznávat stopy zvířat. Velkým zážitkem se pro ně stal výlet na loďkách v Punkevních jeskyních.

Třetí srpnový týden proběhl ve znamení pátrání po neobjevených pokladech města Brna. Dozvukem výpravy do minulosti byla na současnost zaměřená exkurze na Informační centrum Policie České republiky v Brně.

Klára Šalléová

Vedoucí kanceláře sdružení Drom (www.brno.cz), Brno.

Stezka odvahy a vuřty na Olomoucku

POHOŘANY – Letního tábora v Pohořanech se účastnilo také 31 dětí z Olomoucka. Léto si zde užívaly od 5. do 11. července. SRNM Olomouc připravilo tábor již po osmnácté, a to za finanční pomoci olomouckého magistrátu.

Soutěžilo se v různých znalostech, ve sportovních disciplínách, věnovali jsme se turistice, plavání a malování, nechybělo opékání vuřtů či stezka odvahy, hudba a zpěv.

Taktéž policisté připravili pro děti jednodenní program. Děkujeme naší lektorce doučování Evě Továrkové a její kamarádce Janě, které připravily hru Piráti. Děti si při ní namalovaly pirátské vlajky, soutěžily v několika družstvech. Také koupání u Litovle, stejně jako stanování jim přichystalo nejen zážitek. Pro vítěze byla vždy nachystaná sladká odměna i pomůcky do školy.

Poděkování patří též policistům Romanu a Ivaně Spurným a Aleně Gáborové.

Text a foto: Jiřina Somsiová

Táborová miss z Pohořan se jmenuje Sandra

Dokončení za str. 1
Předposlední den k nám dorazila návštěva ze sociálního odboru z Rýmařova. Dětem donesla sladkosti a strávila s námi celé dopoledne. Další odměnou jim navíc byla pochvala za pěkné vystoupení.

Nakonec se sečetly všechny body, vítězové byli odměněni sladkostmi, předškoláci dostali vybavená pouzdra, omalovánky a pastelky. Kluci obdrželi hakisák a létající talíř s logem SRNM. Odměnu dostala také miss letního tábora, kterou se stala

Sandra Csabiová, a missákem se stal Roman Görči. Závěrem se konala diskotéka, kde na všechny dolehl smutek z loučení a padaly i slzičky. Všichni se však těší na příští rok...

Text a foto: Martin Daňhel
Vedoucí pobočky SRNM Rýmařov.

Léto u Tišnova: voda, luk a šípy

VELKÝ KRAŠ – Letos se nám na pobočce ve Velké Kraši podařilo sehnat sponzorský dar, vhodný k pokrytí výdajů dětského tábora. Naším plánem bylo mj. seznámit děti z různých poboček SRNM, především z Jesenicka a Hodonínska.

Již dva měsíce před nástupem na tábor probíhaly nezbytné přípravy. Po nákupech konečně přišla neděle 19. července, kdy jsme měli vlakem odjíždět na místo tábora – do Prudké u Tišnova. Jeli jsme do neznáma, představu, kam se s dětmi podíváme, jsme si udělali jen ze záběrů na internetu.

Po šestihodinové jízdě jsme vystupovali na malé zastávce v údolí s názvem Prudká. V táboře nás už čekali noví kamarádi. Stáli jsme všichni v rozpacích, v očích radost, ale i starost, jak to vše zvládneme.

A opravdu jsme vše zvládli, našli nové kamarády, viděli něco jiného, zažili to, co bychom u nás nezažili a neviděli. Hned v pondělí jsme šli pěšky do blízkého Doubravníku, v dalších dnech navštívili Šiklův mlýn a strašidelný zámek v Dolní Rožince. Vedoucí Vlasta navštívila se svým oddílem nedaleké město Tišnov.

Hodně jsme sportovali, hráli vybíjenou, kopanou, koupali se v místním bazénu. Náš teprve sedmiletý kamarád Fredy se naučil se strejdou Rudou plavat. Fredy také získal diplom za NEJ kluka na táboře. Vedoucí hodonínské pobočky SRNM, Milan a Dušan, pro nás večer připravovali společné diskotéky, soutěž v tanečním rytmu i miss tábora. Pro naši

pobočku dopadlo vše výborně, naše tanečnice Valérie moc překvapila, krásně tancovala a ještě získala titul Miss tábora sympatie. Velkým zážitkem se pro děti stalo taneční vystoupení děvčat z Hodonína, mnozí se učili taneční kroky a kreace.

Předposlední večer ale začínalo být smutno. Moc jsme se těšili na stezku odvahy a zároveň se báli, ale nakonec jsme stezku nepořádali, protože vytrvale pršelo. Nápad vedoucích jít na společnou večerní vycházku nám ale vše vynahradil a věřte, nevěřte, byla tam i „strašidla“.

Jako vzpomínku na léto jsme dětem rozdali pamětní listy a diplomy. Nechyběl ovšem ani diplom udělený za bohatou slovní zásobu vulgárních výrazů. Děti si navzájem vyměnily adresy, telefonní čísla, dokonce i malé dárky.

Jménem svým i děvčat a kluků poděkuji sponzorovi, dále vedoucím

sociálních odborů za pomoc při řízení finanční pomoci, také rodičům, že se podíleli na vybavení dětí do tábora, vedoucím, speciálně Martinovi, který autem přijel po naše batohy, abychom je nemuseli tahat vlakem, byl nám starším bráchou, který si s námi hrál a sportoval. Dále Rudovi za organizaci sportovních klání a plaveckých závodů a Karlu Novákovi z Ester, který nám ochotně svezl děti z Bernatic a Horních Heřmanic na nádraží Velká Kraš.

Jenom na mě děti asi moc vzpomínat nebudou, protože jsem byla ta, která na na táboře dbala na zdravou životosprávu všech a nechtěla jsem porušit stanovený režim. Nikdo ale neonemocněl, ani se nikdo nezranil a to je pro mě také důležité. Budeme se těšit zase na příští rok, snad opět pojedeme.

Jitka Zdražilová

Vedoucí pobočky SRNM Jeseník.

Folklor bi o hrañici

OSTRAVA – Oda ehin imar 13. berš mezinarodno festivalos le suborenge khatar cuzina. O festivalos chudl'as pes te kerel avri andro džives 16.–20. augustos 2010. O programos ehas baro, khatar 16.00 ori pes pro Masarykovo foros ke Ostrava presikhade le dženge buter sar deš subori.

Vistupinde adaj o čhavore khatar Helena Salichová khatar Čechiko republika, čhavorengero folklorno suboris savo pes vičinel Hlubinka khatar Čechiko republika, folklorno suboris Gehem khatar Ankara, Turecko. Kada suboris pes thod'a jekhetane andro berš 1965. Keren les avri o džene, so phiren pre uči škola andre Ankara. Lengre gi'a aven khatar Turecko, hin andre len-de thode o khelibena the rituály. Pa-lis oke našti chybinlas folklorno suboris Májek khatar Brna, kada suboris pes thod'a jekhetane andro berš 1974. O suboris hino členos andre čechiko narodno sekcija CIOFF,

andro Folklorno jekhetañiben Čechiko republika. Baro dženo andro kada suboris ehin o Milan Zelinka, veducis andro bašavibengere džene ehin e Lenka Zelinková.

Gi'avibengeri skupina Nostalgia Čechiko beseda avel khatar Chorvatsko, le džengege zagil'ade čeche lidove gi'a. Ka'a skupina ehas pro pherdo jevišťa. Našti predikh'om farebne kostýmy le folklornesko suboris khatar Rusko, so pes vičinenas Uralskaja Věčora. Lengro suboris pes thod'a jekhetane andro berš 1994. Hine peha jekhetane andro jekh gymnázium andro Jekat'erinburg. Khelen the gi'avven, le suboris ehin lačho lav the pherdo džene vazd'a upre peskre temperamentoha. Baro dženo andro kada suboris ehin e Larisa Borisovna Švid'.

He amaro suboris ehas ka'a pa'iv, hoj adej samas. Vistupind'am avri amara cimbalovkaha, baro dženo ehas o Daniel Klempár. Le dženge

nenge adaj sikhad'am amaro romano folkloris. Ehas amen bari pa'iv. Vaš kada, hoj adaj bašad'am, pa'ikerav la riad'it'el'kake Macečkove, so kada festivalos avri kerdža. Paraščovine 20. 8. 2010, kana o festivalos končinelas, pes savore džene arakhle pro Slezskoostravsko hrados ke Ostrava. Ehas adej pherdo džene, so avle pro festivalos te dikhel, šaj tumenge adaj andro stankos cinden lovina, kofola, šaj peske adaj tiž cinden varesave veci. Pro podium peršo ge'e o terne čhavorengere subora, šaj phenav: ostravsko suboris Hlubinka abo Asaben khatar Opava. Ra'í pro hrados zahajinde o koncertos místno lidovo suboris Hlubina, kada suboris pes thovel andro tymos, so kerelas avri kada festivalos. Calo koncertos ehas točimen pro prjamo prenosis andre televizija NOE.

Kaj te dživel o festivalos Folklor bi o hrañici!

Veronika Kačová

Folklor bez hranic

OSTRAVA – Severomoravská metropole se stala svědkem 13. ročníku mezinárodního festivalu městských folklorních souborů. Akce se uskutečnila od 16. do 20. srpna. Program byl velmi bohatý: na Masarykově náměstí se vystřídalo víc než deset souborů.

Vystoupily děti ze souboru Heleny Salichové (ČR), dětský folklorní soubor Hlubinka (ČR) a folklorní soubor Gehem z turecké Ankary. Vznikl roku 1965. Tvoří jej převážně vysokoškolští studenti z Ankary. Repertoár skupiny zahrnuje tance a rituály pocházející z Turecka. Dále pak nesměl chybět folklorní soubor Májek. Existuje od roku 1974. Soubor patří do České národní sekce CIOFF, Folklorního sdružení ČR a do

sdržení přátel folkloru v Brně. Vedou jej Milan a Lenka Zelinkovi. Pěvecká skupina Nostalgie Česká beseda z chorvatské Rijeki se divákům představila s několika českými skladbami. Vystupovala už na mnoha jevištích. Nemohla jsem také přehlédnout pestré kostýmy folklorního souboru Uralskaja Věčora z Ruské federace. Byl založen v roce 1994, působí při jednom z gymnázií v Jekatěrinburgu. Věnuje se tanci a zpěvu. Soubor má vysokou kvalitu a mnohé překvapil svým temperamentem. Vedoucí souboru je Larisa Borisovna Švid'.

I náš soubor Cikne čhave s cimbalovou muzikou pod vedením Daniela Klempára měl tu čest na festivalu vystoupit. Lidem jsme přiblíži-

li tradiční romské písně a tance. Znamenali jsme velké ohlasy, publikum bylo nadšeno. Za uspořádání festivalu patří díky jeho ředitelce Kateřině Macečkové.

V pátek 20. srpna, kdy festival končil, se všichni účinkující sešli na Slezskoostravském hradě v Ostravě, kde byl volný vstup. Lidé si zde mohli ve stánku koupit pivo, kofolu, víno i suvenýry. Nejprve vystoupily dětské skupiny, např. ostravský soubor Holúbek nebo Hlubinka a Úsměv z Opavy. Večerní program – už skoro za tmy – zahájila místní Hlubina, která patřila mimochodem k organizátorům festivalu Folklor bez hranic. Celý závěrečný koncert natáčela televize NOE.

Text a foto: Veronika Kačová

komentář

Nemohoucí demokracie

KAREL HOLOMEK

Deportace Romů, tentokrát z Francie, ukazují, jak jsou demokracie evropských společenství křehké. A jak se hroutí při prvních vážnějších problémech. Romové jsou toho opět příčinou?

Domnívám se, že se spíš stávají – nevědomky – prubířským kamenem fungování demokracií, a to i těch tradičních. Nastavují tak zrcadlo společností, ukazují jim, jaké ve skutečnosti jsou. To je přístup, který by měl být spíše oceňován než haněn. Historie to jistě ocení!

Ne nadarmo se v zahraničních rozbořech situace ve Francii zmiňují vedle Rumunů a Bulharů též Češi. Cituji: „*Romové opouští Rumunsko, Bulharsko a Českou republiku, jelikož v těchto zemích trpí diskriminací a mají potíže s přístupem ke vzdělání, zdravotnické péči, bydlení a dalším službám.*“ (Z reakce kanadských médií na vyhošťování rumunských a bulharských Romů z Francie.)

Takže co? Zameťme si před vlastním prahem! Teď k tomu máme právě dobrou příležitost. ČR hraje v rámci evropského projektu Dekády romské inkluze roli předsednické země. Nezaznamenal jsem z vlády žádné příznivé reakce, jak se hodlá s touto povinností vypořádat, když na sebe tento závazek vzala. Principem Dekády je vytvářet programy pro začleňování Romů do společnosti. Francii nelze upřít věcnou námitku, že totiž země, odkud Romové přicházejí, mají právě tyto programy realizovat, a pak nemusí být ani žádné problémy.

Zabrousím i do vlastních řad, protože účast Romů v tom všem je podstatná – a po pravdě, není také zrovna povzbudivá.

Francouzských Romů nazývaných gens du voyage („cestující lidé“, bez etnické konotace), tedy těch, kteří žijí ve Francii již po několik generací, je až 600 000. Romů přicházejících z Rumunska a daleko méně z Bulharska je 12 až 15 000, tedy 2,5 % . Jaký tohle představuje pro celou velkou Francii problém? Tito francouzští Romové nepodávají pomocnou ruku těm, kteří přicházejí odjinud a odkud kdysi přišli i jejich předkové. Mají k tomu dobré předpoklady, vzájemně se stále dobře domluví a mohli by tu dobrou roli sehrávat. Nedělají to, spíše naopak.

Nedostatek této solidarity vnímám s hořkostí. Můj odsudek míří i na adresu Romů – uživníků (lichvářů) a romských bossů, kteří z této situace těží a obohacují se za nečinného přihlížení policie.

Dekáda romské inkluze má nebývalou šanci se k této věci postavit otevřeně a kriticky a konečně vybědnout i z jistého formalismu, který tento program provází od počátku. Právě takto se k této věci stavěl úřad bývalého vládního zmocněnce Michaela Kocába. Jeho návrhy vládě však nebyly příliš slyšeny, bohužel.

co na to naše právnička?

Které dávky lze srážet exekucí?

Pro náš výklad exekutorského výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy lze z úpravy občanského soudního řádu vytěžit další poznatky. Podstatná informace vyplývá z § 293 až 296 o.s.ř., že změní-li se po nařízení výkonu rozhodnutí plátce mzdy, vztahuje se exekuční příkaz i na mzdu povinného u nového plátce mzdy. Ten, kdo přijímá zaměstnance do práce, je povinen si vyžádat od něho potvrzení vystavené tím, u koho naposledy pracoval.

A sice potvrzení, zda byla nařízena exekuce srážkami ze mzdy a v čí prospěch. Oznamovací povinnost při změně zaměstnavatele má i povinný. Je zřejmé, že výkon srážkami pokračuje až do plného uspokojení pohledávky. Změna zaměstnavatele povinného neznamená přetřžku nebo ukončení srážek ze mzdy povinného.

Občanský soudní řád závazně i pro exekuční řízení stanoví dále, že pobírá-li povinný mzdu od několika plátců mzdy, vztahuje se exekuční příkaz o srážkách ze mzdy na všechny mzdy povinného.

Další úprava výkonu srážkami ze mzdy je obsažena v § 299 o.s.ř. Ustanovení o výkonu srážkami ze mzdy se použijí i na výkon rozhodnutí srážkami z platu, z odměny z dohody o pracovní činnosti, z odměny za pracovní nebo služební pohotovost, z odměny členů zastupitelstva územních samosprávných celků a dávek státní sociální podpory, které nejsou vypláceny jednorázově. Srážky se dále provádějí z příjmů, které povinnému nahrazují odměnu za práci nebo jsou poskytovány vedle ní.

Jde-li například o srážky z důchodu fyzické osoby, která z tohoto důchodu platí náklady za pobyt v ústavu sociální péče, nepodléhá srážkám částka potřebná na úhradu pobytu a částka rovnající se výši kapesného v takovém ústavu. Exekuci srážkami ze mzdy tedy podléhá kromě mzdy rovněž řada dalších možných příjmů povinného a srážky probíhají plynule až do plné úhrady dlužné pohledávky a nákladů řízení. Povinný může dalším srážkám předejít splněním svého dluhu, který však v tomto stadiu řízení je zvýšen o náhradu nákladů exekuce a předchozích nalézacích řízení.

Povinnému nesmí být sražena z měsíční mzdy základní částka.

JUDr. Ludmila Krátká

Autorka je advokátka (AK Příkop 2a, Brno, e-mail: ludmila.kratka@seznam.cz, tel.: 731 479 587).

Romano *l'il*

www.rnl.sk

Rómsky nový list
noviny Rómov na Slovensku

Francouzská vláda začala po několika incidentech vypovídat rumunské a bulharské Romy a rušit jejich tábořiště. Nás zajímalo:

Můžete porovnat vztah k Romům v cizině se vztahem k Romům v ČR? A jakou máte zkušenost s „cizími“ Romy?

Helena Krobotová

Bývalá romská poradkyně v Jeseníku, nyní v Kanadě.

V zahraničí jsem žila – v Mexiku i v Kanadě, různě cestovala po Evropě. V cizině jsem nikdy nepocítila ty špatné pohledy a odstup, zaškatulkování podle mé barvy pleti při prvním jednání s lidmi tak jako v České republice. Lidé v cizině nejsou s prominutím takoví hulvátí jako mnoho Čechů, u nichž se dá při prvním kontaktu poznat, že nemají rádi Romy. V cizině to těm lidem většinou slušnost nedovolí, i když si třeba myslí občas taky něco špatného o Turcích a Indech. V ČR existuje stále živý rasismus přenášený z generace na generaci. Indové tady v Kanadě na mě mluví paňdžábským jazykem a berou mě za svou, samotní Kanaďané mě berou za Indku a celkově tady v této velké zemi necítím žádný rasismus a xenofobii. Shrnutí: českému Romovi se v cizině žije lehčeji a lépe (když má práci a není na sociálních dávkách).

Štefan Tišer

Předseda Společenství Romů a národnostních menšin Plzeňského kraje (www.srnmpk.cz).

Já osobně jsem v zahraničí dlouhodobě nežil, pouze jsem tam trávil dovolenou. Malé porovnání si dovoluji. V zahraničí žijí pohromadě různorodé národy a rasová nesnášlivost tam neexistuje. Romové, kteří v zahraničí pracují, se tam mají lépe než u nás. To mohou potvrdit moji příbuzní v Anglii nebo v Kanadě, kteří tam žijí už spoustu let. V České republice sice máme uzákoněný antidiskriminační zákon, ale stejně se potýkáme s diskriminací. Nejčastěji se týká práce, bydlení, vstupů do restaurací a na diskotéky. Česká vláda i organizace zabývající se problematikou národnostních menšin by se měla řídit politikou sociální inkluze. To znamená právě orientovat se na potřeby a práva národnostních menšin, musí se přizpůsobit legislativa, instituce, vláda si musí uvědomit negativní důsledky popírání a ignorování rasismu.

Irena Bagárová

Terénní sociální pracovnice sdružení Romodrom (www.romodrom.cz) a SRNM (www.srnmpk.cz) v Brně.

Díky tomu, že mám rodiče v zahraničí, jezdím do ciziny docela často a můžu srovnávat. Pracovala jsem tam jako au-pair u dětí a uklízečka. Tam vás berou normálně a neřeší tolik různé předsudky. Chceš-li dělat, dělej, základ je, že umíš jazyk. Je to po všech stránkách jiné než v České republice. Tady má majorita špatné zkušenosti s některými Romy, pak to háže všechno do jednoho pytle a to je špatné. Nejsme všichni stejní.

Eva Dobšíková

Bývalá učitelka, nyní aktivní v Židovské obci Brno. (www.zob.cz).

Mínění o zásadách proti kočujícím Romům v cizině vyslovovat nemohu, málo do toho vidím. Ale uprostřed usedlé společnosti, jako je evropská, kočování možné není a každý se holt musí přizpůsobit, aby v ní bez potíží žil – viz Židé, asijská etnika aj. Vezměme třeba jen školní vzdělávání mládeže – při kočování je nemožné. Podobně se nemohou realizovat i jiné hodnoty, jimiž majorita žije. Etnikum je musí přijmout a své si zachovávat interně – zas mám na mysli příklady těch národů, které to tak dělají.

Lucie Oračková

Studentka SOŠ managementu a práva, Brno.

Mám zkušenosti s Cikány z jiných zemí. Jejich mentalita je víceméně podobná té naší. Samozřejmě že všude existují výjimky. Já mám to štěstí, že jsem potkávala hlavně Cikány, kteří se snaží žít normálním a přizpůsobivým životem. Zajímají se o svoji kulturu a mají zájem poznat se s ostatními Cikány.

Jiřina Somsiová

Vedoucí pobočky SRNM v Olomouci.

Znám Romy, kteří žili nějaký čas v zahraničí. Na podobnou otázku jsem vždy slyšela kladnou odpověď. To, co se děje ve Francii, je, myslím si, omezování lidských práv. I Romové by měli mít možnost volně se pohybovat a pobývat v zahraničí, ne? Ovšem pokud tam byly trestné činy, pak musí jít ohledy stranou. To nebude žádná země respektovat, ať je to Česká republika, Francie, Anglie atd. A jestli mám špatné zkušenosti s Romy ze zahraničí? Ano.

Jozef Holec

Romský poradce na úřadě Libereckého kraje.

Žil jsem téměř pět let v Rakousku. V této zemi si každého člověka cení podle toho, co umí! Je to multikulturní stát. Pracovalo se mi tam velmi dobře. Samozřejmě „kočování“ je to svobodná volba každého. Myslím si ale, že doba kočování už je dávno pryč. Romy, kteří nevědí, co znamená společenská morálka, soužití a respekt k tomu, kam přišli, neuznávám. Pokud překračují všechny možné normy společnosti, pak jednoduše vyvolávají u místních dojem „nežádoucích“. Bohužel se setkávám s touto problematikou i v naší zemi a je mi líto, že podle těchto lidí jsou hodnoceni i ostatní slušní a poctiví Romové. Je však třeba o tomto nešvaru mluvit otevřeně a nikdy jej neomlouvat.

Nedovol, aby svět cestoval s tebou

Už dva měsíce pracuji v Německu. Bydlím v malém městečku 60 km od českých hranic. Vztah zdejších lidí k cizincům v porovnání s Českou republikou je překvapivě dobrý. Nikdo tady na mě nekouká jak na cizince, který jim přišel brát práci. Všichni se chovají přívětivě a slušně.

Mám krásný zážitek z hospody. Když se mě výčepní zeptala, odkud jsem, odpověděl jsem že z Čech. Ona se na mě mile koukla a řekla, že na Čecha nevypadám, že jsem na něj tmavý. Odvětil jsem jí, že jsem český Cikán. Ona na mě nechápavě koukla a zeptala se, jestli jsem Roma oder Sinti. Tím mě dostala...

Pak jsem se od ní dozvěděl, že tady nejsou žádní Roma ani Sinti, a že jí spíš připomínám Turka.

Připadá mi, že jsou tady lidé více „dospělí“ než v Čechách. Neřeší věci jako my a hlavně jim nezáleží na etnicitě sousedů, ale na tom, jak se chovají!

Přijde mi, že zpráva z Francie o vyhošťování a rušení romských osad nic nevypovídá o tom, jak se tam ti Cikáni chovali. Podle mě, kdyby se chovali podle tamních zvyklostí a zákonů, tak si jich nikdo ani nevšimne!

Před osmi lety jsem byl půl roku v Trevíru, což je 14 km od Lucemburska. Když jsem řekl, že jsem z Čech, tak vůbec nevěděli, kde nějaká Česká republika leží. Všichni mi říkali Čechoslovák, aha aha, tak to vím, Praha, Havel, jo, to znám.

Měl jsem to štěstí, že jsem tam byl s mnoha cizinci ať už z Evropy, Asie nebo s Afriky. Všiml jsem si tehdy, že jinak koukají na cizince křesťana a na cizince muslima. Nevím, čím to bylo, ale podle mě tím, že přece jen jsem s nimi měl víc společného jako křesťan než jako muslim. Byli tam se mnou tehdy Cikáni z Rumunska a Bulharska. Ti z Bulharska vyprávěli, jak procestovali celou Evropu, jak žebrali ve Francii, v Holandsku, ale nejlíp je prý v Německu. Byli to lidé slušní, na pohled k nerozeznání od obyčejných Cikánů žijících v Německu. Ti z Rumunska byli jejich naprostý opak. Žena s dítětem zavěšeným u prsu, křičící na manžela nejrůznější nádivky s cigaretou v puse a houfem dětí za sebou. Nezapomenu, jak na ni tehdy Němci koukali a kroutili hlavou, a ona jim to vracela různými sprostými gesty. Smál jsem se

tomu a nevěřil vlastním očím. Umím si tedy představit něco podobného ve Francii a jejich problém s utábořenými Cikány. Určitě to nebyli Cikáni jako ti z Bulharska, kteří si žili po svém, kočovali, živili se, jak mohli, ano, dokonce i žebrotou, ale nikdy se nestalo, že by je někdo vyhostil nebo jim páčil přibytky apod. Jak říkal ten starý Cikán ověšený zlatem: „*Chovej se, jak čí chleba jíš, ale už nikomu není nic do toho, čím si ten chleba namažeš!*“

Podle mě měl pravdu. Choval se vždy tak, aby nikoho nepopuzoval, a to samé čekal od jiných. Vyprávěl mi, jak žebral ve Francii. V jedné ruce zlato, v druhé prázdný klobouk. Nebo jak s manželkou procestoval Holandsko s koněm „sebraným řezníkovi pod nožem“. Prý ho vyměnil za hi-fi věž a televizi vyměnil za přívěs, který si nějak opravil, projel s ním celé Holandsko a nikde se nesetkal, že by mu ho někdo vzal i s koněm a poslali ho šupem domů. Byl to svobodný člověk. Zato ti z Rumunska? Těm bylo jedno, kde jsou, chovali se pořád jako by byli někde v osadě a vůbec nebrali ohled na „sousedy“. Ti nebyli svobodní. Byli uzamknuti do svého malého mikrosvěta, který cestoval s nimi. Jak říkal děda: „*Cestuj po světě, ale nikdy nedovol, aby cestoval svět s tebou.*“

Antonín Ferko

Bývalý student katedry antropologie v Plzni.

Chcete přispívat na naše anketní a tematické stránky?

Ozvěte se na pecinkapavel@seznam.cz nebo rhantos@volny.cz

V Anglii to jde, v Česku ne. Proč?

Žil jsem v zahraničí dost dlouho a otázkou vztahů mezi menšinami a většinovým obyvatelstvem se zabývám. Mohu proto alespoň do určité hloubky porovnat řešení a postoje k této problematice v několika zemích Evropy (Holandsko, Německo, Kanada, USA). Začal bych tím, že Romové v zahraničí, tedy v evropských zemích či Kanadě a USA, nejsou vnímáni místními většinami tak odlišně, jak je tomu u nás. Důvodů je několik. Ten hlavní vidím v historickém kontextu, kdy většinové obyvatelstvo v sobě má stále zakódován vztah k lidem svých bývalých kolonií, tedy povětšinou k lidem, jejichž osud je velmi podobný romskému. Migrují, emigrují, jsou menšinou odlišnou, nejen svým etnickým původem, ale především svou sociální situací. Inkluze a integrace menšin v Dánsku probíhá několikrát rychleji než u nás.

Moje osobní zkušenost z Kanady má hodně společných základů se zkušeností jiných emigrantů. Tvořili jsme nepatrnou menšinu. Přes dobré vzdělání a životní praxi jsme přišli a začínali v době hluboké hospodářské stagnace a začali hledat práci společně se všemi ostatními. Tedy v pomocných profesích. Jediný handicap byl jazyk, který jsme znali pasivně, tedy dohovořili se dobře například v Rakousku, ale již skoro vůbec ne v pracovním odborném prostředí. Adaptace rodiny s dětmi nám trvala cca šest měsíců. Po roce jsem se cítil dobře, vděčný za nové možnosti, za krásnou zemi s přátelským prostředím.

V dalších letech jsem měl možnost pracovat s řadou etnických menšin, ať již nás Evropanů včetně českých Romů, ale i domorodých lidí z rezervací nebo emigrantů z Jižní Ameriky, Afriky a Asie. Kde vznikaly podstatné rozdíly v úspěšnosti, vznikaly vždy na úrovni jednotlivců. Protože v Kanadě jste našli na stavbě malíře, který byl zrovna promováným právníkem, jistě nebyl problém úspěšnosti jednotlivce jeho příslušnost k určité rase či národu. Problém jednotlivce byl v jeho rozhodnutí, v jeho motivaci, vytrvalosti, tedy výzbroji, kterou jsme moc nedisponovali tehdy a nedisponujeme ani nyní. No a druhým problémem bylo umět najít cestu do nového sociálního postavení, nových sociálních struktur, nového společenského systému. Systém fungoval a funguje v těchto zemích dodnes. Co nefunguje, je jedinec.

Kladu si otázku, jak je možné, že naši romští kamarádi a kamarádky, kteří jsou neúspěšní přes spoustu cílené a často i individuálně poskytované sociální podpory, kterou jim naše organizace poskytuje, jsou i nadále neúspěšní. Roky se jim nedaří či jen velmi těžce vystupují ze své izolace a sociální závislosti. Jednoho dne se dovím, že někdo z nich je v Anglii, pracují, každý týden nadšeně telefonují a jen tak na okraj si postěžují, že se tedy nadřou, ale domů do Čech či na Moravu neutíkají...

Kde je ten důvod k tomuto rozdílu? Vidím jej zcela zřejmě a jasně. Je v nesrovnatelném rozdílu úrovně většinové společnosti naší a druhé země, kam emigranti či migranti od-

cházejí. Nehovořím o úrovni hmotné či technické. Hovořím o úrovni naší společnosti v oblasti humanity, demokracie, tolerance, poctivosti, tedy toho, čemu Angličané stále ve školách říkají „drive to excellence“. A nejen říkají. Tyto národy to především praktikují. Jestliže dnes politici v USA rozhodnou, že povolí postavit měšitu a celé zázemí muslimům v oblasti zničených „twins“, je to mimo jiné výraz něčeho, co snad ani nedokážeme pochopit, natož akceptovat a praktikovat.

Naopak, dokážeme mezi sebou zvolit starostu obce, o kterém se otevřeně říká, že jeho volební program byl slib „udělat pořádek s Romy v obci“. Dokážeme již dvě desetiletí let řešit (docela neúspěšně) narůstající deintegraci a sociální vyloučenost, která se stále více vnímá jako následek netolerance, nedemokratičnosti a xenofobie většinové společnosti. V důsledku nás to stojí miliardy, miliardy, kterými plátujeme možná díry, ale neměníme principy a kořeny.

Humanismus, na kterém vznikala první republika, měla za sebou obrovskou morální sílu, sílu ideálů. Pohřbili jsme je a vyměnili za tučné tele (prase) z chlívků socialistických majitelů naší společnosti. Zkornatěli jsme. Nezbyvá než začít od píky, tedy každý sám u sebe, nebo se smířit s pobytem v léčebně dlouhodobě nemocných se všemi důsledky tohoto zařízení.

Abe Staněk

Pracovník sdružení Ester (www.esterzalesi.eu) v Javorníku.

Pečení holubi do pusy nepadají

Jsem ráda, že mohu napsat, co si o tomhle problému myslím právě já. Pocházím ze Slovenska. Doma jsem s prací jako Romka problém neměla, ani jsem nikdy nepocítila obavy, že si jako Romka práci nenajdu. Po příjezdu do České republiky jsem poprvé na vlastní kůži zažila, co je to být „cigánka“. Práci bylo těžké sehnat, po telefonické domluvě mi bylo místo přislíbeno, pak přišla osobní schůzka a bylo po šanci s tím, že už volné místo obsadili. Práci bych si tady bez známých asi nenašla. Myslím, že s tímto jednáním se setkal mnoho z nás „cigánů“.

Nedávno jsem byla v Anglii. Mile mě překvapilo, jak si tam čeští a slovenští Romové žijí. Tady bydlíme po ubytovnách, ve vyloučených lokalitách, tam mají bydlení na úrov-

ni ostatních. Samozřejmě s tím, že platí nájem každý týden a ne malý. O práci tam taky není nouze, bez ohledu na vzdělání. Kdo chce pracovat, ten si tam práci najde.

Původně jsem nechápala počínání rodin, které odcestovaly do zahraničí. Pořád jsem si myslela, že tam odchází s myšlenkou, že jim tam budou padat, jak se říká, pečení holubi do pusy. Teď už vím, že tam sice pečení holubi do pusy nepadají, ale lidi tam mají větší životní i pracovní příležitosti než tady, a hlavně se tam nikdo nekouká na barvu kůže. Ptala jsem se lidí, jestli by se nechtěli vrátit domů, do ČR. Většina z nich mi odpověděla, že „ne“, tady je lépe, jenom nám chybí rodina“.

A na závěr příspěvku ještě děkuji všem, kteří mě mezi sebe přijali bě-

hem mého prodlouženého pobytu v Anglii. Moniko, Maruško, Davide, Patriku, Petře, Milane, děkuju.

Aurelie Balážová

Zdravotně-sociální pomocnice sdružení Drom, Bruntál.

Jarmila Hannah Čermáková

Básniřka, dramatička, Praha.

Žila jsem ve Španělsku, kde romská komunita téměř splývá s domácí majoritou a Romové zde často požívají vytouženou a ceněnou úctu – všimněte si třeba výrazného vlivu romského flamenca na celonárodní kulturu. K otázce cizích Romů na území Romů Francie: tato země, spravedlivě vzato, začíná na svou demokratičnost doplácet. Obzvlášť ze strany islamistů. Vždyť hledá-li někdo azyl v cizině, měl by se chovat jako vděčný host a nezatahovat k hostitelům problémy, ze kterých utekl. Před patnácti lety nás francouzští Romové ve svých kočovných kempech kolem Paříže chránili před nebezpečím a nechali u sebe tábořit. Možná jim to dnes bulharští bratři zbytečně komplikují. Kdyby nezapomínali na svou „paťiv“, romskou čest, ubýlo by incidentů.

Bohumil Řeřicha

Aktivní v Kruhu přátel česko-německého porozumění, Lubenec.

Svou zkušenost s Romy v zahraničí jsem popsal v zážitcích z Bělehradu v jednom z předchozích Romano hangos. Jinak si myslím, že to je skutečně nejohroženější minorita v Evropě. Nic nevíme, jak žijí Romové v Bulharsku a Rumunsku a jak s nimi bylo zacházeno v době totality. V naší obci není žádný problém s romskými spoluobčany, stýkají se však více spolu. Česká společnost neuznává jinakost Romů.

(pp)

Létající koberec

BRNO – Za všechno mohla jedna učitelka dějepisu. Když probírala ve škole staré Slovany, poslala děti pro nějakou pomůcku do svého kabinetu s důrazným upozorněním, aby se ničeho nedotýkaly, protože některé věci v kabinetě jsou jiné, než se zdá. Pokračování jistě tušíte.

Zvědavé děti stouply na kouzelný koberec, který je donesl do šestého století. Jak jim řekla čarodějka, které koberec patřil, děti si teď musí utkat svůj vlastní koberec, na němž se dostanou zpátky. Za každý kousek koberce se dostanou do novější a novější doby, až se vrátí do současnosti, ke své rodině a kamarádům.

Tento příběh si děti během letního tábora samy prožily. Po epizodě ve školním kabinetě (ještě že má muzeum velký sklep a depozitáře) postupně děti procházely jednotlivými obdobími české (a romské) historie, setkávaly se se slavnými i obyčejnými osobnostmi z historie

a poznávaly život ve středověku, novověku i průmyslovém 19. století. Každé období bylo spjato i s konkrétním místem. Využili jsme tak genia loci slovanského hradiště v Mikulčicích, hradu Pernštejn, arkád zámku v Bučovicích i podzemí hradu Špilberk. Devatenácté a dvacáté století jsme prožili v Brtnici u Jihlavy, kde jsme měli díky projektu Moravské galerie zajištěn vynikající program v Domě Josefa Hoffmana.

Snažili jsme se dětem zprostředkovat co nejživější atmosféru jednotlivých období.

U starých Slovanů jsme psali na voskové tabulky, ve středověku děti stavěly most a vyráběly voskové svíce, v renesanci jsme skládali obrazy z ovoce a zeleniny a zkoušeli umění starých alchymistů, v devatenáctém století se zakládaly spolky, vynalézal stroj na čokoládu a vytvářely kompozice na rodinné fotografie. Za každou etapu děti dostávaly nitě (lektor Standa má o pár

starých triček méně), které splétaly na jednoduchém stavu a výsledkem byl překvapivě krásný kobereček. Každá skupinka dostala svůj „svitek pergamenu“, na který nohou namočenou v tělové barvě tiskla šlépěje coby symboly staletí, k jednotlivým staletím nalepovala obrázky a další prameny. Vznikly tak desetimetrové, krásně malované časové přímky o romské a české historii.

Na závěrečný večer jsme s dětmi připravili oheň (bez špekáčků a Dajány se to samozřejmě neobešlo) a po něm promítání prezentace (lektorka Lucka na ni strávila pár nocí), na níž se prolínala dobová hudba, obrazy a fotografie z jednotlivých epoch tábora. Když se na posledním poli prezentace objevilo „čkejte na příchod čarodějky“, děti viditelně znejistěly. A lekly se ještě víc, když se pootevřely dveře, čarodějka v černých šatech vstoupila a vyzvala je, aby si stouply na svoje koberce a přeletěly poslední úsek cesty, do roku 2010. („A to jako fakt po-

letíme?“ ptala se Markétka.) První skupina nožem rozetla promítací plátno a držíce se za ruce, děti jím prošly do současnosti.

Za svoji statečnost pak dostaly šanci podívat se věci, které je v budoucnu možná čekají. Čarodějka děti dovedla přes ztemnělý zámek k parku k osvětlené cestě mezi stromy. Území čarodějky. Projít lze jen se zapálenou svící, koho ale čarodějka uvidí v pohybu, tomu svíci zhasne. Svůj život může zpět získat, jen když se pro něho někdo obětuje, vrátí se na start, svíci zapálí a kamarádovi ji donese. V území jsou tři kruhy, v jednom se děti rozhodovaly, jaké povolání by chtěly v budoucnu dělat, ve druhém si vybíraly školu, kterou k tomu potřebují, a ve třetím kruhu si volily jednu z vlastností, bez níž se při tom neobejdou.

Hra trvala asi půl hodinu a děti při ní celou dobu mlčely. Každý pojal úkol jinak. Ti nejjasertivnější šli rychle dopředu, neohlíželi se na

ostatní, prošli všechny tři kruhy a potom vítězně zazvonili na zvon v cíli. Jiní šli pomaleji, a když viděli kamaráda se zhasnutou svíčkou, aspoň kousek cesty se pro něj vrátili. Dvě děti v poli zůstaly se zhasnutou svíčkou. V kroužku jsme hru rozebrali a přišli na to, jak by bylo příště možné hrát lépe, tak aby nikdo nezůstal zapomenutý. Potěšilo nás, že děti dokázaly brát hru vážně, celkem v tichosti a přemýšlet o svojí budoucí práci a vzdělání. (Mimo chodem program byl adaptovanou prožitkovou hrou Prázdninové školy Lipnice, která jej realizuje většinou s dospělými účastníky.)

Snad si na létající koberec a čarodějku děti vzpomenu, až budou procházet opravdovými kruhy svého života a snad si udrží své zapálené svíčky.

Marie Hanzelková

Lektorka Muzea romské kultury v Brně.

Foto: MRK, Marie Hanzelková, Lucie Čechovská

Daniel Klempár: Francia, oda hin pre man mol, džuvľ'a, bašaviben

Dokončení za str. 1
Kamav Tumenge te sikhavel jekhe romane talentos, saves sako prin-džaren. Vičinel pes Daniel Klempár, avel khatar Slovensko. Imar sar ehas ehavoreske, ta chudľas te bašavel pre lavuta. Avel khatar bašavibengeri fajta. Studindžas avri Janáčkova konzervatoř Ostravate, the akana pes prithovela pre škola ke Praha. Džal pal pesko suno the drom, ehin oda o bašaviben. Sar chudel te bašavel, pobisterel pre savoro the šunel ča le bašaviben. Imar sar šunena leskro peršo hangos, sar chudela te bašavel pre lavuta,

ta pobisterena tiž pre savoro, džana leha. Ehas varesave dživesa andre Francia, kaj le dženenge bašavelas. Ehin oda manuš bare jileha, so dikhel rado o bašaviben. Sar korkoro phenel, kajča bi ode dživľahas.

Lačo džives Daniel, phen amenge, ko Tuke diñas kaľa možnosť a abo nabídka, te bašaves le manušenge andre Francia?

Kaľa nabídka mange diñas jekhláčho miro dženo, jov korkoro bašavel andro orchestros pre lavuta.

Užarehas pre kaľa nabídka, abo

džanhas mindžar, hoj ode džaha?
Džanavas oda mindžar, rado prin-džarav neve dženen, so aven khatar bašavubengero svetos, paš e mek nevo phuv, aver kultura savi šaj prindžardžom, the mek ode keravas koda, so dikhav rado. O bašaviben.

Savo Tut ehas o drom?

O drom... phenav oda le lavenca pharo the baro, aľe tiž ehas šukar sekund'ici.

Sostar Tuke pro džene andre Francia zbačind'al? Abo feder phučav, sar bi diňahas duma pal lengro

dživipen? Džand'ahas bi odoj te dživel?

Bizo mange perďa pro jilo lengro dživipnaskero stilos, nane ajsko hekticko sar ade, hin man šundo, hoj o manuša dživen fest pal peskri dze-ka, the dživen peske sako chviľa... hi, džand'omas bi ode varesavo časos te dživel.

So amenge phenaha pal o koncertos, save Tut olestar ehin leperibena, savi ehas atmosfera, the savo ehas o publikum?

Pro koncertos man ehin šukar leperibena, ehas oda zažitkos, andro pu-

blikum ehas buter sar 4 000 manuša, vašoda man oda delas te del avri so najfeder vykonos... ehin man šundo, hoj o manuša andre Francia kamen baro bašaviben, the perel lengre pro jilo feder sar ke Čechiko.

Save len ode ehas moľa, the save ehas o džuvľ'a?

Sar imar jekhtar phendžom, prin-džard'om hinke neve manušen andal o bašavibengero svetos, the oda man del andro tajsaskero koter pes buter te presikhavel. Lidžav mange zažitky pre save napobisterava.

Phučelas e Veronika Kačová

co na to naši čtenáři?

Jestli mi v nové vládě bude chybět někdo jako Kocáb? Jako ministr usiloval o to, aby se nestátní neziskové organizace staly plnohodnotnou součástí společenského vývoje v zemi. Takže bude chybět. Neziskové organizace profesionálně působí například v poskytování sociálních služeb, v kultuře a umění, vzdělávání, ochraně lidských práv, v rozvoji komunit, ochraně životního prostředí, v prevenci psychopatologických jevů a závislostí, zajišťují volnočasové aktivity. Pro mě byl ministr pro menšiny a lidská práva důležitou součástí mé práce, kterou vykonávám v nevládních organizacích z důvodů dotačních příjmů. Pozice ministra je dosti potřebná a hlavně musí umět kopat za svůj resort právě tak, jak to dělal Kocáb.

Milan Klempár, Přerov

Z reakce na texty Ludmily Krátké v rubrice Co na to naše právnička?

Paní právničko Krátká,

vy jste právnička Romů, jak plyne z textů v Romano hangos, které jsme četli. Nesmírně by nás zajímalo, kdybyste mohla napsat článek, jak postupovat a jak se vůbec účinně bránit, a jestli je to vůbec u nás reálné, proti slovním urážkám od Romů, pokud se s nimi setkáváme. Jako že ano, a nikoliv vzácně. A nemusí jít vždy ale jen o příslušníky tohoto etnika. Je nutné něco s tím dělat. Dva zobecněné (ale v praxi skutečné) případy:

Bydlíme v domě, kde si vás někdo tzv. vyhlédne jako oběť a podle libosti když jdete kolem, označí vás polohlasem mezi Romy frekventovaným slovem „buzerant“ anebo i jen „gadžo“, doprovázeno úsměškem. Podobné metody vůči nim neuvádíme, ale na jejich straně se vždycky někdo najde. Je to vulgární znevažování osobní cti a zůstává víceméně beztrestné, protože není svědek, nebo je-li, svědčí ve prospěch provinilce anebo svorně všechno popřou, případně prohlásí, že si to jenom tak říkali pro sebe.

Nebo v tramvaji osloví pán skupinku Romů s dotazem na číslo tramvaje kvůli přesezení, jeden z nich provokuje tazatele opakovaným předstíráním, že neslyší (ostatní lidé slyšeli), a když pán znechuceně mávne rukou, skupinka mladých vystoupí a vyplazují na toho člověka jazyk, zatínají pěsti a do okénka volají, že to je buzerant. Všichni jme úplně bezmocní, pokud nechcete přímo vyvolat nějaký děsivý konflikt.

A ještě jedna zdánlivá maličkost. Dodnes se nese společností duch o tom, že toto etnikum je utiskováno, diskriminováno, ale podívejte se po ulicích: mnozí se chovají tak sebevědomě, provokativně, suverénně a leckdy arrogantně, tak se žádný ušlápnutý a utiskovaný člověk nechová. Je zcela nezbytné vidět věci patřičně a nenechávat si líbit faktickou psychologickou znetvořenou diskriminaci směřovanou do mimoromských vrstev společnosti. S tím, že pochopitelně všichni lidé nejsou stejní, a také mezi Romy jsou docela normální lidé, bohužel, těch rizikových je velmi mnoho.

Vyjáďřete se k tomu prosím, a řekněte redakci Romano hangos, ať o tom napíše článek. A ne aby jenom tendenčně hájili tzv. své barvy, to nemá žádnou úroveň. Pořád se o něčem mluví, ale bolavý problém ulic zůstává utajován a přecházen.

S velkým díkem

P. Souvratník, Olina O. a další

Vázení, jsem advokátka a zastupuji po dohodě klienty. Těch z romské komunity je shodou okolností menšina. Do romských novin píšu v současné době o exekucích, protože si to čtenáři sami vyžádali a mimochodem bez nároku na honorář. Myslím si totiž, že informovaný člověk má i větší vyhlídku zařadit se do společnosti jako její platný člen. Ponižujících urážek se mi časem dostalo rovněž, ale této své osobní bolístce nepřikládám přehnaný význam. Prostě se stalo a jak sami píšete, jsou lidé slušní a ti druzí. Na druhé straně dodnes nezapomínám na případ otce, který se vzorně sám staral o svého malého synka a po řadu let pracoval pouze za tzv. základní mzdu, řeč je o částkách z první poloviny devadesátých let. Je hodně takových v našich řadách?

Plně s vámi souhlasím, že pro zlepšení společenského prostředí se musí něco dělat. Dobré je, když každý začne sám u sebe a něco konkrétního, co může být přínosem pro druhé, udělá jaksi navíc bez nároku na odměnu, protože žít se prací je samozřejmě a za to si zásluhy činit nelze. Takže pole máte zcela volné a možností nespočet. Pouhým nařikáním novou hodnotu nevytvoříte a už vůbec ne, pokud se nářky ponesou v tak pokleslém duchu. Mimochodem noviny jsou otevřeny i pro další přispěvatele. Myslím si, že diskuse na téma slušného vystupování by mohla být čtenářsky zajímavá. Obraťte se na redaktora novin. Na to nepotřebujete prostředníka a můžete zcela otevřeně vystoupit z anonymity. Nebo snad ne?

Co se týká řešení konkrétních případů, které uvádíte, tak tam je postup běžný jako ve všech obdobných případech. Přestupkové řízení na postih urážek pamatuje. Stejně však jako jinde je třeba jednání prokázat. To jistě chápete. Pokud vás např. srazí řidič a ujede a vy si nestačíte poznamenat registrační značku, bude asi obtížné pachatele vyhledat a postihnout. To však není problém menšinový, ale problém obyčejné důkazní nouze.

Takže pokud se cítíte být povoláni ke zlepšování společenských poměrů, tak si vyhrňte rukávy, řádně se dovzdělejte a vítějte mezi ostatní donkichoty.

Ludmila Krátká, Brno

Diskuse – kniha návštěv

www.srnrm.cz/cz/guestbook.htm

Martin Šimáček: Na důležitých místech potřebujeme Romy

Reaguji na článek pana Kováče z červencového Romano hangos č. 10–11 („Romská agentura“ nemá zájem zaměstnávat vzdělané Romy?). Především, že ještě dříve dávám jsem dělal vše pro to, abych pana Kováče „neztratil“, tedy abych s ním zůstal v kontaktu jako s velmi vzdělaným, rozhlédnutým mladým mužem, který bezpochyby může být velmi platným členem pracovního týmu – a proč ne například týmu Agentury pro sociální začleňování. A také – jak píše pan Kováč – jistým vzorem pro mnohé další Romy.

Dnes ale musím přidat ještě jeden postřeh, který mě od ochoty s panem Kováčem spolupracovat odrazuje. Pan Kováč se pustil do války s Agenturou, ve které používá hodně nekorektní argumenty. Nemám samozřejmě na mysli to, že svůj článek posílá na všechny strany (důležitým osobnostem romské integrace v Česku, ale i v Evropě, médiím) – to je úplně v pořádku. Vadí mi řada jiných věcí.

Pan Kováč svůj osobní neúspěch při výběrovém řízení zobecňuje na všechny Romy. Zjednodušeně tvrdí, že pokud on neuspěl, Agentura 1) nezaměstnává Romy, 2) neusiluje o podporu zaměstnávání Romů.

Skutečnost je přesně opačná. Jsem přesvědčený, že v Agentuře, na dalších důležitých místech ve veřejné správě, v reprezentaci země, ale i v soukromém sektoru potřebujeme jako společnost vzdělané a pracovité Romy. Jedině tak se jednou provždy Romové zbaví dehonestující nálepky druhořadých „spoluobčanů“ a přestanou být flagrantně diskriminováni na trhu práce.

V Agentuře pracují čtyři vzdělaní Romové s vynikající praxí v sociálních začleňování. Dva z nich byli přijati do Agentury ve výběrovém řízení (o kterém píše pan Kováč), v jehož rámci jsme vybrali celkem pět nových lokálních konzultantů.

Most: Deset procent míst pro nezaměstnané

V regionech prosazujeme opatření na podporu zaměstnanosti jako jedna z nejdůležitějších. Prosím čtenáře, aby nahlédli na naše internetové stránky www.socialni-zaclenovani.cz. Ve většině pilotních lokalit jsou hotové strategické plány, ve kterých najdete desítky opatření na podporu zaměstnanosti. A nyní je – spolu s partnery – uvádíme do terénu. Velký důraz klademe na rozvoj sociálních firem a kariérové, zaměstnanosti a protidluhové poradenství. Tedy na služby, které mají pomoci

vyločeným Romům získat oporu při hledání práce a být oporou při diskriminaci od některých zaměstnavatelů. Za jedno z nejzajímavějších opatření považuji dohodu, kterou se podařilo uzavřít s vedením města Most. Od začátku tohoto roku musí uchazeči o veřejné zakázky v Mostě vždy zaměstnat nejméně 10 procent pracovníků z řad dlouhodobě nezaměstnaných – to je obrovská příležitost pro doposud nezaměstnané obyvatele mosteckého Chanova, Stovek či Sedmistovek. Dodávám, že si rozhodnutí Rady a Zastupitelstva města Most velmi cením, považuji je za příkladné a doufám, že k podobné praxi přistoupí také další česká města.

Výčet nástrojů na podporu zaměstnanosti tím zdaleka není u konce – více na našem webu.

Jestliže je práce šancí na integraci „tady a teď“, pak vzdělání znamená investici do budoucna – šanci na generační změnu situace dnešní generace dětí ze sociálně vyloučených lokalit. A tak odkáži na náš web do třetice – prosím čtenáře, aby si ve strategických plánech prohlédli desítky opatření, kterými Agentura usiluje o to, aby napříště 27 procent romských dětí nekončilo v praktických školách, ale naopak aby se romské děti dobře připravily na nástup do základní školy a také v ní dokázaly vydržet mezi ostatními vrstevníky. Z desítek opatření vydvíhnu alespoň asistenta pedagoga – pomáháme základním školám v lokalitách, aby si zajistily finanční prostředky na asistenty, kteří mohou podporovat děti přímo při vyučování, v okamžiku, kdy ztrácí pozornost, nerozumí látce atd. To jsou zlomové okamžiky, které rozhodují o tom, jestli děti půjdou ve výuce dál, budou či nebudou uspiávat.

Důraz na přesvědčivost a odolnost

Ještě jednou se vrátím k argumentaci pana Kováče. Do výběrového řízení se přihlásilo okolo šedesáti zájemců. Pověřil jsem dva své kolegy, aby vedli pohovory v prvním kole, následně jsme se radili, koho přizvat do kola dalšího. Vedle vzdělání jsme posuzovali zejména praxi v terénu a spolupráci se samosprávami a charisma – či chcete-li, přesvědčivost uchazečů při prezentaci jako test schopnosti dobře vyjednávat. Nejde totiž o málo – jde o to sestavit takový tým lokálních konzultantů, kteří dokáží přesvědčit starostky a starosty, kteří budou mít rozsáhlé praktické zkušenosti, aby uspi-
va-

li v odborných debatách, kteří dokáží připravovat žádosti o granty ze strukturálních fondů.

A jde také o to najít silné osobnosti s vysokou odolností, protože – a to všichni, kdo dělají sociální integraci vědí – nápor na konzultanty je obrovský. Ze strany obyvatel vyloučených lokalit, neziskovek, škol, vedení obce, ale i od osobností romské integrace.

Musím veřejně napsat, že jsem na tým pracovníků v Agentuře hrdý. Stavíme jej tak, aby byl odborně i osobnostně připravený zvládnout úkol, který doposud v Česku nikdo nezvládl.

To vzkazuji všem kritikům v čele s Ivanem Veselým, kteří – bez toho, aniž by znali fakta – trousí uštěpačné poznámky na adresu Agentury.

Nechci a nebudu veřejně propírat, proč u výběrového řízení neuspěl pan Kováč. Pozval jsem jej na Úřad vlády, kde jsme vše probrali. Vysvětlil jsem mu, že si za svým rozhodnutím, které uchazeče jsme pozvali do druhého kola, stojím. Že v té věci nesu nemalou odpovědnost za to, aby Agentura zvládla svůj náročný úkol ve 33 lokalitách.

Následně se pan Kováč zúčastnil jednání s panem zmocněncem Kováčem a další desítkou neúspěšných uchazečů z výběrového řízení, na které jsme domluvili užší spolupráci pro budoucnost.

Rok v lokalitě za milion korun

Nakonec několik odpovědí na otázky, které pan Kováč veřejně vznesl.

Výčet dopadů činnosti Agentury v lokalitách a popis využití výdajů ve výši 11,371 mil. Kč za rok (tolik stojí Agentura státní rozpočet) vydá na 80 stran a je k dispozici na webu ve Zprávě o činnosti Agentury za rok 2009, kterou v dubnu schválila vláda. Velmi zjednodušeně: Agentura dokončila v roce 2009 první strategické plány v pilotních lokalitách a spustila přípravu 70 rozsáhlých projektů o celkovém objemu více než 590 milionů korun, které pomáhají efektivně nasměrovat ze strukturálních fondů do lokalit.

Na závěr se pan Kováč ptá, „*jakým způsobem bude využito dalších 50 až 100 milionů z peněz daňových poplatníků?*“. V odpovědi nejprve zpřesním čísla: státní rozpočet znovu přispěje na práci Agentury 11,371 milionem korun, dalších 44,85 mil. korun bude do konce roku 2012 Agentura čerpat ze strukturálních fondů. Připravili jsme velký projekt, který umožní, abychom pracovali celkem ve 33 lokalitách. S kalkulačkou v ruce to vychází tak, že rok práce v lokalitě přijde cca na jeden milion korun a z toho milionu je minimálně polovina určena partnerům k zajištění lokální asistence a situačních analýz, což je další nezanedbatelná podpora od Agentury přímo subjektům v lokalitách. Závěrem chci panu Kováčovi poděkovat, že díky jeho článku jsme konečně představili čtenářům Romano hangos alespoň kousek práce Agentury – dlužili jsme to.

Martin Šimáček

Ředitel Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách.

Lukáš Houdek mezi českými Romy a indickými dómy

BRNO – Muzeum romské kultury vstupuje do podzimní sezony se dvěma novými výstavami.

Expozice s názvem *Bylo, nebylo* (Kaj sas, kaj nasas, guleja, bachtaleja...) pojednává o romských pohádkách a je věnována památce zakladatelky české romistiky Mileně Hübschmannové, od jejíž tragického úmrtí uplynulo právě v den zahájení výstavy 5 let. Výstava *D/ROMové* prezentuje fotografie Lukáše Houdka z výzkumů v Indii. Verni-

sáž obou výstav proběhla současně 8. září.

Výstava *Bylo, nebylo* (Kaj sas, kaj nasas, guleja, bachtaleja...) prezentuje veřejnosti pohádky, které v jazykových kulturách představují jeden z nejvyšších žánrů lidové slovesnosti. Výstava přináší návštěvníkům možnost seznámit se nejen s obsahem mnoha romských pohádek, ale také s etnografickým kontextem, který k pohádkám slovenských a maďarských Romů neoddelitelně patří.

Součástí výstavy bude také série doprovodných akcí. Ve spolupráci s Knihovnou Jiřího Mahena bude celý podzim v prostorách knihovny v Brně na Kobližné ulici probíhat cyklus přednášek a čtení z literatury. Pro nejmenší návštěvníky bude připraven přednes pohádek a nedělní dětská dílna na motivy výstavy.

Výstava *D/ROMové* prezentuje 36 dokumentárních fotografií ze severní Indie, které mapují život kasty šilpkar ze skupiny dómů – nejbliž-

ších příbuzných Romů v Indii. Fotografie zachycují každodenní život této skupiny, zabývají se jejich tradičními profesemi a upozorňují na problematiku kastovního systému.

Autor výstavy Lukáš Houdek v současné době studuje obor romistika na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Pravidelně se účastní jazykovědných a sociálně a kulturně-antropologických výzkumů v romských komunitách v České republice i v zahraničí. Za-

bývá se především humanistickou a dokumentární fotografií.

Součástí výstavy bude také videoprojekce zachycující proces, při kterém fotografie vznikaly.

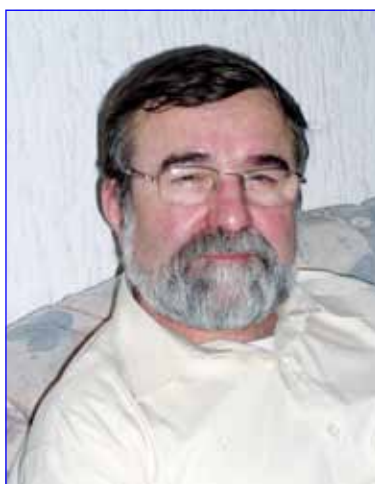
Krom toho po dvou letech MRK opět nabídlo návštěvníkům přehlídku tvorby několika současných romských sochařů z České republiky a Slovenska. Návštěvníci si mohli prohlédnout nejen hotové výtvo-ry, ale měli též možnost sledovat sochaře při práci a také s nimi o jejich tvorbě hovořit.

Letošní ročník se uskutečnil v týdnu od 6. do 10. září. Během druhé poloviny 20. století se v sochařském oboru vyprofilovali umělci, jejichž díla přesahují hranice romské komunity. Již předešlými podobnými prezentacemi se Muzeum romské kultury snažilo poukázat na dosud neznámý fakt, že Romové často bez jakékoli odborné přípravy výtvarně tvoří. Autoři, kteří nejsou poznamenáni profesionální přípravou, pak mnohdy snadněji než akademicky vzdělaní umělci experimentují s nezvyklými postupy i materiály. „*K jedinečnosti tvorby romských sochařů přispívá i fakt, že používají finančně nenáročné materiály, které ve výsledku přinášejí netušené citové prožitky, umožňují náhledy do romského nitra a v neposlední řadě obohacují svět o nové výtvarné hodnoty,*“ sdělil kurátor výstavy Romská socha 2008 Petr Mička.

„*Doufáme, že bienále sochařského symposia se letošním ročníkem stane pravidelným a stálým prvkem v nabídce akcí muzea a že i v roce 2012 se jeho návštěvníci mohou těšit na další přehlídku prací romských sochařů,*“ řekla ředitelka MRK Jana Horváthová.

**Lucie Matějková,
Michal Schuster**

Unii chybí imigrační politika

Ve francouzském Grenoblu z pátku na sobotu 16.–17. července rozpoutali mladí výtržníci z problémové čtvrti násilí. Příčinou bylo zastřelení sedmadvacetiletého utíkajícího lupiče ze severoafrické přistěhovalecké rodiny místní policií. Poté začalo více mladých výtržníků střílet na policii. Francouzský ministr vnitra poslal do tohoto místa dalších 240 policistů.

V Saint-Aignan v blízkosti Rennes v Bretani zase 17. srpna napadli Romové a Sintové policii. K násilnostem došlo poté, co místní policisté zastřelili mladíka, který neměl řidičský průkaz a obával se, že bude obžalován z krádeže v sousedním městě. Vzápětí po této události vyšlo 50 částečně zakuklených lidí se sekerami a pohrabáči k policejní stanici v Saint-Again, kde zapalo-

vali auta. Podle francouzského prezidenta Sarkozyho násilnosti v Bretani otevřely problémy, které jsou zapříčiněny tzv. „kočujícími lidmi“ a Romy. Francouzský prezident je rozhodnut skoncovat se všemi nepovolenými tábory. Nařídil už uzavření všech ilegálních romských táborů a všechny, kteří nebudou mít platné dokumenty, vyhostit.

Sarkozy se staví za změnu přistěhovaleckého zákona tak, aby mohlo být usnadněno vyhoštění z důvodu „*veřejného pořádku a bezpečnosti*“. Vytýká této skupině lidí obchod s dětmi, vykořisťování a prostituci. Jednání o této otázce se zúčastnili ministři přistěhovalectví, spravedlnosti, vnitra a vysoce postavení policejní představitelé, zastupci romské menšiny však nebyli přizváni. Ochránci lidských práv proti rozhodnutí prezidenta protestují. Podle opozice se jedná z jeho strany o úhybný manév-er a snahu ukázat, že je schopný rozhodně jednat ohledně vnitřní bezpečnosti.

Různé skupiny zastánců menšin včetně Romů vytýkají vládě xenofobii a rasismus. Socialistická strana dokonce mluví o „*bezpečnostně politickém a xenofobním vykořisťování*“. Místo toho, aby se vláda starala o integraci francouzské většiny s menšinami včetně kočovníků, vytváří politická pravice šalivou demagogii.

Zajímavé na události v Saint-Again je, že zastřelený mladík po-

cházel z již dle zde usazené romské menšiny. Podle odhadů je ve Francii „na cestách“ 15–20 000 Romů pocházejících z Bulharska a Rumunska. Francouzský ministr pro integraci nechal vyhostit 9 875 Romů, kteří z 85 % pocházeli z Rumunska. Mnozí z nich obdrželi 300 Euro a později se opět „vynořili“ ve Francii. Ministr vnitra chce vyklidit 300 ilegálních táborů.

A právě zde je jeden z problémů. Obce s více než 5 000 obyvatel mají dle zákona zřídit příslušné místo pro „kočující lidi“. Mnohé obce se pokouší této zatěžující povinnosti zbavit, a proto vzniklo mnoho ilegálních táborů. Rumunský předseda vlády kritizuje vlády EU, že problémy s Romy jsou dané také jejich nedokonalou integrační politikou. V Rumunsku žije v současné době kolem milionu Romů. Ukazuje se, jak je nutné do budoucna vytvořit v zemích EU společnou imigrační a integrační politiku. Již nyní rakouský ministr zahraničí upozorňuje, že vzhledem k demografické situaci bude Rakousko potřebovat 100 000 cizinců. Evropa se stále potýká s problémem, jak nové přistěhovalce a jejich děti asimilovat do kultury země a Západu vůbec. Praxe ukázala, že tzv. „multikulturalismus“ bez skutečné integrace nefunguje.

Bohumil Řeřicha

*Podle Neue Zürcher Zeitung
a Die Welt.*

Do říše fantazie...

Výtvarník Ján Oláh-Širo pochází ze slovenské Detvy. Potenciální kupce svých kreseb, případně jejich zveřejnění v časopisech a jinde autor velmi uvítá. *Ze sbírek Muzea romské kultury Brno.*

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798, 545 581 206,
fax: 545 214 418, gsm: 608 972 782
e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz
MHD: tram. 2, 4, 9, zast. Tkalcovská, tram. 3, 5, 11, zast. Dětská nemocnice

Program na září 2010

NOVINKA: OTEVÍRACÍ DOBA V NEDĚLI PRODLOUŽENA DO 18⁰⁰ (poslední vstup v 17⁰⁰)

Výstavy:

Bylo, nebylo...; Kaj sas, kaj nasas, guleja bachta-leja... Svět romských pohádek – ze sbírek Mileny Hübschmannové

Žil jeden Rom. A ten Rom měl tolik dětí, jako je na nebi hvězd... Výstava zavede návštěvníky do světa romských pohádek. Díky nahrávkám a zápisům přední české romistky doc. PhDr. Mileny Hübschmannové (1933–2005) se podařilo zrekonstruovat dávné vypravěčské umění Romů v Česku a na Slovensku. Výstava potrvá do 20. 3. 2011

D/ROMové. Fotografie Lukáše Houdka • Výstava potrvá do 19. 11. 2010.

Výstava dokumentárních fotografií ze severní Indie mapující život kasty šilpkar ze skupiny dómů, ze které s největší pravděpodobností pocházejí Romové. Lukáš Houdka je studentem semináře romistiky FF UK. Pravidelně se účastní jazykovědných a sociálně a kulturně-antropologických výzkumů v romských komunitách v České republice i v zahraničí.

Stálá expozice

Příběh Romů (etapa 1939–2005).

Na historické ose prezentuje hmotnou i duchovní kulturu Romů.

Akce pro veřejnost:

Veřejné sochařské sympozium • 6. až 10. 9.

Prezentace tvorby romských sochařů v prostorách muzea. Na akci bude možné sledovat při práci brněnské autory Boženu Příkrylovou a Jozefa Branda a další české a slovenské výtvarníky (Ivana Berkyho-Dušika, Ivana Šarközyho a Stanislava Kejvala).

Každý den od 9:00 do 16:00, ve středu 8. 9. do 18:00.

Kurzy romštiny

Od 13. 9. probíhají v muzeu kurzy romštiny pro začátečníky a mírně pokročilé. Více informací na www.rommuz.cz.

Zaměstnání hledají:

Mgr. Ivan Šaray

e-mail: isaray@atlas.cz
tel.: 603 933 938
Dědinova 2002/1, 148 00 Praha 4

Vzdělání:

- 2005–2007: Univerzita Jana Amose Komenského, Mgr., obor andragogika
- 2002–2005: Univerzita Jana Amose Komenského, Bc., obor vzdělávání dospělých
- 1997–2002: Evangelická akademie – vyšší odborná škola sociálně-právní a střední škola Praha, obor sociální činnost v prostředí etnických minorit
- 1997–1998: Nadace Dr. Rajka Djuriče, název kurzu sociální pracovník pro práci s romským obyvatelstvem
- Jazykové znalosti: angličtina pasivně, němčina pasivně, ruština pasivně
- Počítačová gramotnost: PC
- Řidič průkaz: A, B, C, T, E, D

Praxe:

- 2009–2010: Úřad vlády ČR – Ministerstvo pro lidská práva, externí poradce
- 2009: Sdružení Romů a národnostních menšin Plzeňského kraje, sociálně-právní poradenství
- 2003–2004: Personální agentura Romů při Romské unii v ČR, personalista
- 1999–2010: Úřad městské části Praha 4, spolupráce kurátora pro národnostní menšiny
- 1998–2000: Kabel Plus, trenér prodejních dovedností
- 1997–1998: Kabel Plus, obchodní zástupce

Bc. Zuzana Koblášová

(Nar. 1981)
e-mail: zkoblasova@seznam.cz
tel.: 608 543 753
Vondroušova 1193,
163 00 Praha 6 – Řepy

Vzdělání:

- 2006: Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, Bc., obor kulturní dějiny
- 2001: Obchodní akademie, Blansko
- Jazykové znalosti: němčina (mírně pokročilá), angličtina (mírně pokročilá), ruština (základy)
- Počítačová gramotnost: PC, MS Office, účetní program Money S3
- Řidičský průkaz B

Praxe:

- 2009–2010: Muzeum romské kultury, Brno – administrativní pracovnice a pomocná účetní (evidence majetku, zpracování podkladů pro mzdovou účetní, hlavní účetní a ekonomka, skladová evidence muzejního obchodu, fakturace)
- 2006–2009: Společenství Romů na Moravě, Brno – asistentka vedení a koordinátorka projektů.
- 2005–2006: Muzeum Blansko – odborná roční stáž (evidence, inventura sbírek, příprava expozic, provádění návštěvníků, administrativa)
- 2003–2004: Východočeské muzeum Pardubice – odborná praxe v rámci vysokoškolského studia

www.romea.cz – Romský informační portál

**Adresa redakce Romano hangos
a Společenství Romů na Moravě**

Bratislavská 65a, Brno 602 00
tel.: 545 246 673 www.srnm.cz
číslo účtu: 27-488570217/0100

Přijďte 18. září na romskou pout'

Srdečně vás zveme na **12. ročník romské pouti** pořádané Charitou Olomouc, která se uskuteční **18. září**. Letošní pout' chceme zahájit netradičně pěší poutí z Kartouzky nedaleko Dolan u Olomouce na Svatý Kopeček. Délka trasy je zhruba tři km. V 9.10 hod. bude sraz poutníků v Olomouci na autobusové zastávce u hlavního vlakového nádraží, nástupiště D, autobus č. 701 (do Dolan) jede v 9.27 hod.

Pěší pout' začne modlitbou na Kartouze, v místech, kde ve 14. století sídlil kartuziánský klášter. Odtud půjdeme na Sv. Kopeček k bazilice Navštívení Panny Marie. Zde začne ve 12⁰⁰ hodin mše svatá, po ní bude následovat odpolední program v ambitech za bazilikou.

Pout' je cesta za účelem návštěvy místa, které má náboženský význam. Existuje téměř ve všech ná-

boženstvích a je zároveň symbolickým úkonem odevzdání v touze po očistění a posvěcení jako pokání za hříchy. V křesťanství se pout' začala praktikovat už ve druhém století, kdy lidé přicházeli k hrobům mučedníků, kde se také modlili.

Romská pout' se na Svatém Kopečku u Olomouce koná tradičně od roku 1998. Romové se zde mohou každoročně setkat, prezentovat svou kulturu a zároveň využít prostor pro duchovní zastavení.

PROGRAM:

- 9¹⁰ – sraz na zastávce D u Hlavního vlakového nádraží, autobus č. 701 (směr Dolany)
- 9⁵⁰ – příjezd do Dolan a přesun na Kartouzku, kde bude pout' zahájena
- 11⁴⁵ – průvod od Wolkerova kříže pod kostelem směrem k bazilice Navštívení Panny Marie

- 12⁰⁰ – mše svatá v bazilice
- 13⁰⁰ – zahájení a vystoupení tanečních a pěveckých souborů v ambitech za bazilikou
- 16⁰⁰ – ukončení akce, závěrečné pozhánání

Doprovodný program:

- 13⁰⁰–16⁰⁰ – zábava a soutěže pro děti – skákací hrad a jiné aktivity v ambitech za bazilikou
- 14³⁰–15³⁰ – možnost duchovního rozhovoru – v tomto čase bude možné si promluvit s knězem
- 15⁰⁰–15³⁰ – modlitba růžence v kostele

Srdečně Vás zveme!

Kontakt:

Jana Březinová, vedoucí Střediska Khamoro pro etnické menšiny a poradenství
585 203 100, 736 764 928, jana.brezinova@olomouc.charita.cz

PŘEDPLATNÉ ROMANO HANGOS

Příjmení a jméno:	Ulice, číslo domu:
PSC, místo:	Datum narození:
E-mail:	Telefon:
Název a sídlo peněžního ústavu:	Číslo účtu:
Název organizace:	Adresa:
ICO:	DIČ:
Počet objednaných výtisků:	Od čísla:
Způsob platby: ☐ hotově ☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol: ☐ složenkou ☐ bankovním převodem na fakturu	
Vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Bratislavská 65a, 602 00 Brno. Komerční banka Brno-město; číslo účtu: 27-488570217/0100. Cena předplatného na rok 2010 činí 240 Kč.	